

ЮНАК

YUNAK

1

ПЛАСТОВИЙ ЖУРНАЛ

2003

Yunak

1 (361) 2003

ISBN 0044-1384

magazine in Ukrainian for youth age 11-18
published jointly by:
Plast, Ukrainian Youth Association of Canada
Plast, Ukrainian Scouting Organization-USA
6 issues per year
Price: \$4.50 (US)/issue
Subscription: \$25 (US)/6 issues
(includes 4 issues Yunak, 2 issues Supplement)
Editor: Oksana Zakydalsky

Юнак

журнал Пластового юнацтва
Ціна: \$4.50

Редактор

пл. сен. Оксана Закидальська
Мистецьке оформлення і макет
Богдан Ружицький

Адреса редакції і адміністрації

Yunak
2199 Bloor Street West
Toronto, ON M6S 1N2
CANADA
Fax: (416) 763-0185
e-mail: plast@pathcom.com

Адреса в ЗСА

Plast Publishing USA-Canada
144 Second Ave.
New York, NY 10003-8305
USA
Fax: (212) 533-8991
e-mail: kps@plastusa.org

На обкладинці

пл. роз. Тарас Кшиш
гурток *Ведмедяки*
11-ий кур. ім. Северина Левицького
станція Торонто
Канада

Виготовлено на системі
PC 1.2 GHz/QuarkXpress 4.1,
Adobe Photoshop 6.0, Adobe Illustrator 9.0,
Adobe Streamline 4.0
Видруковано заходами
The Basilian Press,
Toronto, Ontario, Canada

ЗМІСТ

Пластовий Закон – Доброзичливий

2-3

Історія Пласту – Микола Колесса

4

Сторінка Виховника – Вишкіл

5

Традиції на Донеччині

6-7

Проекти - Санки і Збірники

8-9

Справа Георгія Гонгадзе

10-11

Пісні – Так пригадую Тебе...

11

По Україні – Транспортиація і Кухня

12-13

Табори – Австралійці на ЗБ

14

60-ліття УПА – Повстанська теренівка

15

Орликіяда в Києві

16-17

Першого Листопада у Львові

18-19

По Україні – уява про молодь на Заході

20

Тут і там – Вінніпег

21

Монреаль, Торонто, Філадельфія

22-23

Дорогі читачі Юнака!

Маю надію, що вам сподобається різноманітність цього числа Юнака. Є тут теми історичні — як пластуни відзначають 60 ліття УПА і Першого Листопада; теми сучасні — про справу смерті українського журналіста, Георгія Гонгадзе, про те, які зміни на Донеччині; нова пісня канадського сеніора, написана коли він жив в Києві; про змаги, проекти, табори і ще одне заняття із точки пластового закону. І, як описано нижче, продовження нашої мандрівки *По Україні*.

В наступному числі плянуємо подати більше занять, які можна переводити на таборі — теренові і спортові ігри, практичне пластування. Ми трохи спізнилися з цим числом, бо наш студент-дизайнер кінчає свої студії графіки і мусів присвятити більше часу на викінчення своїх проєктів. Але наступне число буде ще перед літом.

Нагадуємо, що ми далі чекаємо на ваші дописи на тему *Моє Місто* — були вже з Канади, Америки і України. А де — Буенос Айрес в Аргентині, Сидней в Австралії чи Мюнхен в Німеччині? Знаємо, що в них немало пластунів і напевно всі хотіли б прочитати про ці міста.

Хочете, щоб Юнак писав на теми і про людей, які вам цікаві? Це буде залежати від матеріялів, які ми від вас одержимо. Приносіть Юнака на сходинах і спільно перечитайте його. Напевно тоді вам придуть ідеї, що ви самі могли б написати.

Скоб!

пл. сен. Оксана Закидальська
редактор

По Україні

ЯК МИ ЖИВЕМО...

До юнаків і юначок в Україні! Хотите розказати іншим пластунам по світі про ваше життя? На ЮМПЗ стало ясно, що пластуни різних країв мало знають про життя своїх однолітків в інших краях — пластуни зі заходу мало обзнайомлені із життям юнацтва в Україні, а пластуни в Україні знають про своїх однолітків хіба із екранів телевізорів (дивись ст. 20). Тому ми взяли за цей проєкт.

Журнал ЮНАК вже почав поміщувати дописи під заголовком "По Україні — як ми живемо". Ціль дописів є познайомити юнацтво поза Україною із життям юнаків і юначок в Україні — чим вони займаються, як живуть в сучасному суспільстві, як собі дають раду в щоденному житті.

Нашим співробітником в Україні є Богдан Яцишин (Дасік), який вже збирає потрібні дописи і обіцяв допомагати із підготовкою фотографій. В цьому числі ви знайдете дописи на теми: *Українська кухня*, *Транспорт* і *Уява про молодь на Заході* і вже маємо допис на тему *Школа*.

Закликаємо юнаків і юначок в Україні, щоб зв'язалися із Богданом у Львові і довідалися про цей проєкт. Можна також подивитися на Інтернет сторінку Юнака під адресою — www.plast.ca — де є більше інформації про те, що можна було б писати. Або напишіть до редакції на адресу — plast@pathcom.com — із своїми запитаннями (так, ми читаємо кирилицю!)

Ви не зобов'язані писати на теми, які подані на вебсайті — якщо у вас інші цікаві теми, напишіть. Присилайте також фото, або зверніться до Богдана, щоб вам поміг. З ним можна зв'язатися в канцелярії КПС-України у Львові.

ПЛАСТОВИЙ ЗАКОН

КРИТИКА

Як сказати те, що думаєш і рівночасно бути **ДОБРОЗИЧЛИВИМ**

Якщо Ти коли-будь був предметом критики (а хто з нас не був), Ти знаєш, що критика коле. Може Твоя мама Тобі казала, що Твоя кімнати виглядає як смітник. Або може Твій виховник вразив Тебе своєю заввагою про стан Твого однострою. Або

Твоя товаришка сказала, що Ти не повинна носити таких тісних джинсів. Незалежно від причини, критику приймаємо не дуже охоче. Коли підозріваемо, що будуть нас критикувати, часто перестаємо слухати, щоб вдержати нашу гідність.

Як висловити комусь критичне завваження, так щоб вони не чулися скривдженими, приниженими чи обуреними.
Значить, щоб зробити це **ДОБРОЗИЧЛИВО**.

Подаємо кілька прикладів критики. Прочитай опис кожної ситуації і подумай, чому там бракує **ДОБРОЗИЧЛИВОСТІ**.

Ситуація 1.

В школі. Таня стоїть біля своєї шафки. Підходить її товаришка Христя і, переходячи попри вікно, заглядає на себе і поправляє своє волосся.

Таня: Христю, бачу що ти втяла волосся!

Христя: Так, вчора.

Таня: Ой, воно справді інакше!

Христя: Так, знаю. Я не певна чи мені подобається чи ні.

Таня: Виглядає, що твоя фризйерка здуріла. Мені більше подобалася та зачіска, яку ти мала. Юркові напевно не сподобалася, правда?

Христя (скривлюється): Він ще не бачив.

Чи Таня могла відповісти більш **ДОБРОЗИЧЛИВО** Христі?
Зазначи ☒ як Ти б відповіла.

1. ☐ Не журися. Волосся відросте а до того часу, ти зможеш носити шапку.

2. ☐ Йой, я б хотіла мати таку відвагу випробовувати нову зачіску!

3. ☐ Знаю, що ти хочеш почути від мене мою справжню думку, бо я твоя найкраща товаришка. Мушу признатися, що мені твоя зачіска не подобалася.

Ми радимо відповідь ч. 2. Чому?

● Не критикуй того, що не можна змінити.

Христя не може повернути своє обрізане волосся.

● Постав себе на місце особи, яку критикуєш.

По її поведінці є ясно, що Христя не певна, чи вона добре зробила коли рішила втяти волосся. Їй потрібно підтримки більше, ніж критики. А Таня поспішила з критикою і Христя стала ще більше невпевною

● Не кажи неправду, але будь доброзичливим із правдою.

Це складно. Коли твоя товаришка тебе ставить в таке положення, що виглядає, що вона хоче твого одобрення, відповісти негативно може її дуже поранити. Якщо Таня не знала, що в даний момент сказати, могла відповісти "дай мені час подумати". Вона могла це сказати так, щоб підтримати Христю, напр. "Завжди 'холодно' побачити яка є нова мода." Або "Звичайно мені забирає трохи часу привикнути до чогось нового. Але напевно мені сподобається твій новий вигляд".

● Якщо не питають тебе опінії, не давай її.

Марно давати пораду комусь, хто її не шукає. Якщо хочеш комусь порадити, спитайся чи та особа хоче поради. Якщо вона скаже ні, або не хоче про це говорити, не пхайся. Небажану пораду вона може сприйняти, як атаку.

Непевний, що значить **ДОБРОЗИЧЛИВИЙ**?

Це частина точки 4.7 Пластового закону і значить, що Ти бажаєш іншим добра, не кривдиш нікого і стараєшся бути вирозумілим супроти других. Це те саме що по-англійське *kind*.

Ситуація 2.

Петро і Андрій працюють в крамниці взуття. Андрій новий робітник. Він добрий працівник і має гарне відношення до покупців. Але Петро завважив, що Андрій дуже повільно повертає на місце пачки із черевиками, які його покупці пробували але не купили. Петро підходить до Андрія, коли той помагає покупцеві.

Петро: Гей, Андрію. Ти не можеш залишати черевиків по цілій крамниці. Їх треба ховати.

Андрій: Вибач. Я ще не встигаю все зробити відразу.

Петро: Ну, я не буду за Тобою прятати. (Відходить). Ти не повинен бути таким недбалим.

У своїй критиці чи міг бути Петро ДОБРОЗИЧЛИВИМ? Як би Ти відповів? Зазначи ✓ свою відповідь.

1. ☐ Я можу тобі допомогти поскладати черевиками, якщо потрібно. Мене також забрало довший час дати собі зі всім раду.

2. ☐ Покупці дуже не люблять коли пачки черевиків лежать по крамниці. Ти будеш тратити покупців, якщо не будеш давати ради.

3. ☐ Іншим продавцям вже надоїло бачити пачки черевиків по крамниці. Мені все одно, але іншим заважає.

Ми радимо відповідь ч.1. Чому?

● Перевір свої мотиви.

Петро повинен передумати, чому він так жорстоко скритикував Андрія. Чи він хоче Андрія щось навчити, чи він хоче його принизити? Може він чується загрожений тим, що Андрій йому конкурент. Може він журиться, що Андрій буде краще продавати, як він. Поки берешся когось критикувати, запитайся себе: Що я цим хочу досягнути? Чи я хочу йому допомогти, чи я шукаю причини його принизити?

● Перше – похвали.

Петро міг так почати — “Ти так добре

справляєшся. Ти такий зайнятий, що не даси зі всім раду. Я завважив, що Ти не маєш часу віднести непродані черевиками. Ми тут стараємося поскладати непродані пачки відразу після того, як покупець піде. Якщо Тобі спочатку потрібно допомогти, я можу тобі допомогти”.

● Оминай принижуючих коментарів.

Оминай коментарів таких як Петра “Ти недбалый”. Навіть коли поведінка другої особи Тобі не подобалася, не прозивай самої особи, а скажи що у її поведінці Тобі не подобалося. Замість казати, “Ти все спізняєшся”, можна

сказати, “Я вже довго чекаю. Мені здається, що я не є досить важною особою, щоб Ти приходив на час”.

● Не критикуй в присутності інших людей.

Петро критикував Андрія при покупцях. Андрій чувся не тільки скритикованим, але й був принижений. Знайди приватне місце коли хочеш комусь подати критику. Але пам’ятай — не критикуй людей поза їхніми плечима.

(Рисунки Маркіяна Микитюка)

Ситуація 3.

Марко і Наталка вирости разом і знаються з новачства. Наталка – привітна і спонтанна. Марко – встидливий і йому важко пізнати нових людей. Він не підходить до дівчат бо боїться неуспіху і цим дуже переймається. На забаві Наталка завважила, що Марко стоїть сам.

Наталка: Гей, Марку. Чому не танцюєш?

Марко: Не знаю. Тільки так собі тепер придивляюся.

Наталка: Ти боїшся попросити дівчину до танцю, правда?

Марко: Ні, це неправда.

Наталка: Знаєш Марку, якщо Ти себе не примусиш бути більш сміливим, Ти ніколи не вилізиш із своєї нірки. Ти така мишка.

Відповіш на наступні питання. (Зроби це на сходах разом з гуртком і пришли відповіді до Юнака!)

Чи думаєш, що критика Наталки була помітною? Чому так, або чому ні?

.....

Як ти думаєш Марко чувся після коментаря Наталки?

.....

Що могла Наталка зробити або сказати, що допомогло б Маркові побороти його неспівчужність?

.....

В 1989 році, коли в Україні почали писати про Пласт (за радянських часів це була тема-табу), один з перших, хто жив в Україні а пластував в 1920-их роках і подав до преси, що він був членом Пласту був композитор Микола Колесса. Тепер маестро Колесса носить титул "найстаршого пластуна в Україні" і далі цікавиться Пластом — відвідував ЮМПЗ в літі. Тож коли маестро Колесса відзначував своє 99-ліття, пішли привітати його пластуни Львова.

Нещодавно відсвяткував свій 99-літній ювілей один з найвидатніших українських композиторів ХХ століття — Микола Філаретович Колесса. У своєму поважному віці Микола Філаретович не полишає громадського життя, активно цікавиться культурним життям Львова. Але на жаль, немолоді роки сильно вплинули на творчість маестра — зараз творів він вже не пише.

Чимало випробувань випало на долю Миколи Філаретовича: дві світові війни, участь у національно-визвольних змаганнях, недовіра з боку окупантів. Криваве ХХ століття не могло не втручатися у життя митця, та сила духу цієї людини викликає велике захоплення. А як стверджував композитор, допомагало йому те, що він завжди мав перед собою мету: працювати для піднесення музичної культури нашого краю. Любов до музики надихала його. Недаремно такі його твори як "Сюїта", "Лемківське весілля", "В горах" та багато інших стали надбанням не тільки української, але й світової культури.

Та, напевно, не тільки музика вплинула на свідомість композитора, а й його пластове життя. Як казав Микола Філаретович, в інтерв'ю одній з львівських газет: "Особливо ж охоче ходив з друзями в гори". На мою думку це була неоціненна школа виживання, в якій важливе місце посідали гартування тіла і духу українських воїнів. Будучи юнаком пластового полку (курєня) ім. Петра Конашевича-Сагайдачного, який перший склав пластову присягу, брав участь у Листопадовому чині, вшановував та впорядковував могили героїв на горі Маківці.

Все своє життя Микола Філаретович творив для України: організовував оркестри, писав хороші підручники, дбав про збереження української культури. Його визнала мистецька Європа як українського митця, що дуже не догоджало спочатку польській, а потім радянській владі. Вони всіляко намагалися переманити композитора на свою сторону, зламати його національний дух, погрозами арештів, заслання та неможливості жити на рідній землі. Але після того як в серце юнака вселилась ідея вільної, незалежної держави, вже ніщо і ніхто не міг знищити її. Напевно, що все своє життя, у скрутну хвилину Микола Філаретович згадував схили Карпат і своїх друзів, з якими він цікаво і корисно проводив час. Незважаючи на небезпеку, він зберігав світлинку зі свого пластування.

Сьогодні такі люди як Микола Філаретович Колесса будуть прикладом для нашого покоління, справу яких ми повинні продовжити — творити добробут нашої молоді держави України, шляхом збереження, та популяризації нашої культури, а Пласт допоможе виховати в нас мужність, незломність духу та силу тіла, що дасть можливість нам здолати усі життєві перешкоди і негаразди на користь нам і Україні.

Я пишаюся тим, що я є юнаком відродженого курєня ім. Петра Конашевича-Сагайдачного, що плекає традиції полку, який став частинкою життя Миколи Філаретовича Колесса.

пл. розв. Олег Литвин, курінь ім. Петра Конашевича-Сагайдачного, Львів.

На фото (згори) член курєня ім. П. Конашевича-Сагайдачного вітає Миколу Колессу з ювілеєм. (справа) Син маестра Колесса диригує на концерті в честь батька. (фото Богдана Яцишина)

Микола Колесса народився 6.XII.1903 р. в Самборі, Галичині. Син відомого фольклориста і композитора, Філарета Колесси. Закінчив консерваторію в Празі, Чехословаччині. Вчив в Інституті ім. Лисенка у Львові; 1940-1953 диригент Львівської Оркестри, Оркестри Львівської Опері. 1953-1965 був ректором Львівської Консерваторії. Диригент хорів, композитор. У своїх композиціях вживав народні мелодії лемків і гуцулів, до яких додавав модерну техніку.

Ти недавно став виховником гуртка?
Є дві речі, які Ти повинен зробити що Тобі
поможуть у Твоїй виховній праці:
перейти вишкіл УПЮ і
придбати собі Пластовий Довідник.

СТОРІНКА ВИХОВНИКА

Вишколи УПЮ організують Крайові Пластові Старшини.

Довідайся від свого зв'язкового, коли буде наступний вишкіл УПЮ у твоєму краю.

Подаємо допис про вишкіл УПЮ у Львові, який прислав пл. розв. Володимир Шипівдич із 53-го куреня ім. Євгена Коновальця

Я давно хотів потрапити на вишкіл впорядників. Невдовзі моя невеличка мрія стала реальністю. Три сонячні дні з 15 по 17 листопада у кулінарному училищі міста Львова відбувся такий вишкіл. Кількість учасників — 24 особи, всі з Львівської області. Комендантом і бунчужним були відповідно ст. пл. Оксана

Гоцко-Олійник і ст. пл. вір. Марічка Гоцко. Вони, а також Орест Олійник, Богдан Рак, Славко Юрчишин і подруга Ілона читали нам цікаві гутірки: Головні обов'язки пластуна, структура Пласту, держава і Бог, КВ, впоряд і однострій. Всі теми до того філософські, що ми довго висловлювали свої думки доки не наставав обід чи вечеря.

Дуже цікаво було споглядати коли 24 майже дорослі (а деякі і дорослі) пластуни грали у пінгвіна перед кулінарним

училищем. Завітали також і гості: Богдан Яцишин, Олекса Медик та Іван Смик, які зразу ж зникали.

Самі учасники були чудовими співрозмовниками і веселими пластунами. В кінці вишколу ми здавали тести, а потім сказали один одному особисту думку і побажання.

Вишкіл впорядників на мою думку — вишкіл, який повинен відбути впорядник або пластун, який хоче стати впорядником і котрий себе поважає.

Учасники вишколу впорядників УПЮ у Львові.

Фото: Богдан Яцишин

Автор допису — пл. розв. Володимир Шипівдич

В ПЛАСТОВОМУ ДОВІДНИКУ
поміщені ті інформації про Пласт і УПЮ, про які Ти почуєш на вишколі.

ПЛАСТОВИЙ ДОВІДНИК вийшов друком в 1999 році. В тому році, всі передплатники Юнака в Канаді одержали книжку; в ЗСА Довідник передплатники Юнака одержали в 2002-му році. Тираж першого видання: 3,500.

Із першого видання, 2,000 примірників передано в Україну. Кошт цих книжок оплатили юнаки і юначки Канади і Америки підвищеною ціною своїх примірників.

Друге видання, яке вийшло в 2000 році (тираж: 3,500), було оплачене канадськими скавтами — Scouts Canada — і підприємством в Торонті, Lava Computers, власником якого є пл. сен. Роман 'Моко' Винницький. Із цього видання, 3,000 примірників передано в Україну.

В цей час, примірників **ПЛАСТОВОГО ДОВІДНИКА** є досить на потреби всіх країв. Щоб довідатися, як і де можна закупити **ПЛАСТОВИЙ ДОВІДНИК**, звертайтеся до своїх зв'язкових і КПС-ів своїх країв.

Донецька область — найбільша в Україні по населенню (5 мільйонів) і урбанізацією — 90% людей живуть у містах. Столиця — місто Донецьк — друге найбільше місто України (населення: 1.5 м.) після Києва. Донбас (скорочена назва Донецького басейну, в якому знаходиться область) найбільший центр вугілля і металургії в Україні.

Донбас почав розвиватися після 1860-их років, коли там знайдено вугілля. Це спричинило швидку індустріалізацію і приїзд робітників із Росії. Хоч в Донецькій

області знаходиться велике число університетів і інститутів, український національний рух, ні в 19-му столітті, ні в роках Визвольних Змагань (1917-21) не мав там впливу.

Сьогодні Донбас залишився найбільш зрусіфікованим регіоном України, але це міняється. В уряді України є значне число провідників з області (прем'єр України — Віктор Янукович — з Донецька). В школах Донеччини вчать українську мову, а молодь області — зокрема пластуни — має нагоду пізнати інші регіони України. Про що прочитайте наступній сторінці...

Олена Ніколаєнко живе у Константиновці, Донецькій області, але тепер є студентом політичних наук при університеті в Торонті. Ми спиталися її, що вона знала про українські традиції, коли виростала.

Коли я пішла в початкову школу, ще існував Радянський Союз. На першому поверсі школи стояв великий бюст Леніна і на заняттях ми читали оповідання про боротьбу комуністичної партії за світле майбутнє.

Ті часи вже минули. Україна стала незалежною державою, і в школі почались зміни. Жовто-блакитний прапор зайняв місце Леніна. На уроці історії школярі дізнаються про голодомор 1932-33 років і повстанську діяльність Степана Бандери.

Але культурне відродження вимагає багато сил і займе не один рік. Внаслідок десятиріч русифікації школярі на Донеччині ще мало знайомі з українськими

традиціями. Майже не залишилось вчителів, які б могли навчити юнаків, як писати писанки. І в крамницях не знайдеться писальця.

В радянські часи Різдво не дозволялось святкувати не тільки в школі, а і вдома. Тому майже зникла традиція театральних постанов вертепу. Деякі школярі колядують від хати до хати, але не побачиш у них в руках вертепу зізду. Багато юнаків ніколи не чули про День святого Миколая, бо подарунки вони одержують в Новорічну ніч.

Відвідування юнаками Донеччини родин на Львівщині — це перший крок на шляху відродження українських традицій серед русифікованого населення.

(На фото) Посередині Олена Ніколаєнко в Торонті на прийнятті для іноземних студентів

ТРАДИЦІЇ серед пластунів Краматорська

Пластуни Стрия і Дрогобича та інших міст Львівщини пам'ятають приїзд до них на Різдво кілька років тому юнацтва із Краматорська, що на Донеччині. Тоді вперше краматорські пластуни з 65-го куреня ім. Петра Франка взяли участь у пластовій різдвяній свічечці, вертепі та святкуванні українських традиційних свят. Захопленню і зацікавленості тоді 12-13 річного пластового юнацтва Краматорської Станиці — не було меж. Ніколи в житті дотепер вони не брали участі, не бачили живої української традиції. Після тієї поїздки в багатьох родинах наших пластунів вперше заговорили по-українськи.

Цієї зими тодішнє юнацтво, яке очолило курінь чи вже навіть само набрало новацькі рої і юнацькі гуртки, вирішило окрім традиційної різдвяної свічечки, провести цілий ряд українських зимових свят. Першим був вечір Святого Андрія. Юначки із гуртків *Білі троянди* і *Пантери* в ніч на 13 грудня мали справжнє ворожіння на майбутню долю, вгадували у воскових крапельках обличчя майбутнього судженого. Юнаки змагалися у спритності і дотепності біля калети. Юначки намагалися переконати одна одну, чиї балабушки кращі. А батьки сприймали свято по-різному: хто зі сльозами радості і щастя в очах, хто — згадуючи щасливі дитячі роки і улюблені колись у дитинстві свята.

На Святого Миколая 19 грудня краматорські пластуни запросили дітей-інвалідів. Сорок захоплених оченят дивилися на пластове свято із добрим Миколаєм, який роздавав подарунки і хвалив за добрі вчинки у цьому році; із хитрим чортиком, який весь час під'юджував учасників свята різними репліками, але біля Святого Миколая був тихий і сумирний, і пластунів, які представляли свої гуртки різноманітними сценками. В кінці, коли всі вже отримали подарунки, юнацтво і гості вже разом співали "Ой, хто, хто Миколая любить".

В багатьох газетах і телепрограмах міського телебачення повідомлялося про передачу символічного Віфлеємського Вогню* в Краматорську. Вогонь з Віфлеєму пластуни перейняли перед Різдвом у польських скаутів — харцерів, а ті, в свою чергу, від скаутів інших країн. Піком свята стало проведення передачі Віфлеємського Вогню Миру представникам тридцяти шести шкіл міста, яке пластуни разом із міським управлінням освіти провели 3 січня у міському Будинку школяра. Від пластунів Вогонь прийняли начальник міського управління освіти В. Суков і начальник відділу внутрішньої політики виконкому В. Коцаренко. За словами В. Сукова, ця акція за своєю символікою і духовністю була однією із найкращих, які провело управління освіти за рік. А пластуни були раді, що залучили так багато дітей і дорослих до Першого Головного Обов'язку пластуна — Бути вірним Богові і Україні.

Понад п'ятдесят родин пластунів і членів Пластприятю відвідали цього року пластовий Вертеп. Три царі, злий Ірод, хитрий Жид, нещасна і підступна Біда, ангели та інші персонажі вітали пластові родини зі Святом Різдва Христового. У Вертепі взяло участь понад тридцять юнаків. Він тривав чотири дні, а готувалися до нього місяць. Багато дзвінків було до Пластової Домівки із запрошеннями вертепників у гості. Адже вже кілька десятиліть як про український Вертеп у Краматорську можна було тільки почути від дідуся, які в дитинстві з ним ходили, а вертепну Звізду побачити тільки у сценічних дійствах. А захопленню юнацтва не було меж. Бажаючих було настільки багато, що наступного року вирішили робити водночас три вертепи.

Але головне — це незабутні враження від щирих українських традицій, яке отримало наше юнацтво цієї зими, водночас популяризуючи їх серед переважно російськомовного населення. Головне — це відчуття себе українцем в своїй рідній країні, де Пласт — таки справді "наша гордість і мрія". Тож нехай народні традиції, які плекають наші діти в Пласті і поза Пластом, стануть їх оберегом духовності і плекання в житті традицій наших пращурів.

ст.пл. Сергій Летенко, СМ (рисунки Нічки Сус, Торонто)

*Вифлеємський Вогонь Миру — Кожного року, в час перед Різдвом, пластуни України беруть участь у європейській-скаутській передачі вогню з Вифлеєму. Пластуни приймають цей вогонь від польських скаутів-харцерів та поширюють його по Україні.

ПРОЄКТИ

Як 3-ий курінь в Торонті
будував санки і переганявся.

Санки будує гурток Чорні Яструби (зліва) Іван Черкас, Ілля Микитин і друг Михайло Гадач.

Задум збудувати санки і ними переганятися прийшов від Ради Гурткових 3-го кур. ім. Симона Петлюри. Проєкт мав тривати три тижні:

- першого тижня — підготувати план будови санок;
- другого тижня — збудувати санки;
- третього тижня — перевести змаг-перегони.

Кожний гурток мав збудувати санки, на яких могли б сісти хоч три особи. До проєкту взяли 5 із 6 гуртків куреня. Старші гуртки мали збудувати санки самі; молодшим дозволено поміч виховників і батьків. Одні сходили не вистачили, щоб закінчити будову санок і хлопці кінчали її по хатах.

Хоч всі 5 гуртків збудували свої санки, в змаганнях брали участь тільки 4 гуртки. Переганялися по два гуртки нараз.

(згори) Санки гуртка Пожежні Птиці; санки гуртка Пірани; гурток Пірани (першуні) на перегонах (в шоломах!)

Гурток, який виграв 2 із 3 перегонів, мав йти до фіналів. Тому що одні санки поламалися, самі фінальні перегони не відбулися. "Кубок Петлюри" виграв гурток Пірани.

На Раді Гурткових після прогульки, обговорено проєкт і додано такі правила на наступний рік:

- Потрібно чітко зазначити, що санки мусять самі переїхати фінал (не можна їх переносити через фініш).
- Потрібно устійнити, як має виглядати старт (чи можна чи не можна стартувати із розгоном).

Хоча не все вийшло на 100% так як мало, 3-му куреню сподобався цей проєкт і можливо на наступний рік курінь зорганізує між-курінний змаг будови і перегонів санок.
подав пл. сен. Данило Даревич, зв'язковий

ПРОЄКТ ДО III-ої ПРОБИ

Посилаю Вам копію збірника різдвяних та новорічних віншувань, що зібрала пл. розв. Ета Арчер, гур. *Перлини*, 6-ий кур. ім. Уляни Кравченко, Едмонтон, як проєкт до 3-ої проби.

Спочатку жовтня, Ета післала прохання е-поштою до всіх станичних і зв'язкових в Канаді та до знайомих пластуців в ЗСА, і попросила, щоб переслали її віншування. Післала прохання також до пластуців в Аргентині та в Австралії; прохання одержали також декотрі пластуни в Україні.

Ета збрала 96 віншувань, зорганізувала та передрукувала в книжечку. Ета післала копії всім тим, хто післав її віншування та всім станицям в Канаді.

Вона також продає цю книжечку за \$7.00 а прихід призначений на сиротинці в Україні. До Різдва вона роздала і продала 130 збірників.

Ета зацікавлена продовжувати цей проєкт, щоб включити віншування з усіх пластових станиць в світі. Може вона створить друге видання. Розвідуємо можливість видання.

Скоб!

пл. сен. Катруся Долішина, зв'язкова 6-го куреня

Збірник Пластових Пісень II для гітари

Співаник має акорди до 107-ох популярних, пластових і українських пісень!
34 більше, ніж Збірник Пластових Пісень I

Співаник необхідний для кожного пластуна,
що любить грати
на гітарі
на таборі чи на ватрі!

Ціна \$10 (амер)
з пересилкою в Канаді і ЗСА
(додати \$2 за пересилку
до інших країн).

Не пропустіть нагоди купити цей співаник.
Він скоро продається!

Збірник Пластових Пісень II
можна замовити через е-пошту Талі Гудь

Katabatic4@aol.com

Післати чек або грошовий переказ (в амер. \$)
на адресу

Talia Hud
1016 Shadywood Circle
Huntingdon Valley, PA 19006-6747
USA

Зустріч із Мирославою Гонґадзе

У місяці вересні минулого року, п-і Мирослава Гонґадзе, журналістка з України, прийшла на збірні сходи новачтва і юнацтва станиці Вашингтону, щоб розповісти про ситуацію в Україні.

Свою розмову п-і Гонґадзе почала з того, що Америка молода країна і тому американці не дуже добре розуміють, що це означає сьогодні мати довгу і славу історію та, на великий жаль, з нерозвинутою демократією. Наприклад, в Америці свобода преси є самозрозуміле право. А в Україні, її чоловіка, Георгія Гонґадзе, вбили за те, що він вільно висловлював свою думку.

Вона також розповіла про те, як за радянських часів всі мусіли бути Піонерами, хоч вони в те не вірили. Тепер діти в Україні належать до Пласту — організації, в яку вони справді вірять.

В кінці розмови новачтво передало п-і Мирославі колаж — вирізки з газет під заголовком **“Обличчям до Правди”**. Була додана римська приповідка **“Слова відлітають, а письмо триває”**.

Був дуже зворушливий настрій так, що хотілось вірити, що й на нашій Україні колись люди зможуть вільно говорити правду.

пл. уч. Адя Шморгун, гурток Горицвіт.

На фото: Пластуні станиці Вашингтон на зустрічі із п-ю Мирославою Гонґадзе, вдову журналіста Георгія Гонґадзе.

“ОБЛИЧЧЯМ ДО ПРАВДИ”

СПРАВА ГЕОРГІЯ ГОНґАДЗЕ

Георгій Гонґадзе — журналіст який працював в Києві, на радіо і на телевізії. В квітні 2000 р. він створив Інтернет газету під адресою www.pravda.com.ua. Гонґадзе викривав утиски свободи слова, писав про корупцію і зловживання особами, які мали високі позиції в державі і в економіці. Він навіть критикував деякі дії президента України, Леоніда Кучми.

В день 16 вересня 2000 р. Гонґадзе пропав а 2 листопада

того року, у лісі біля Києва, знайдено тіло чоловіка без голови. Доказано, що це було тіло Георгія Гонґадзе, але до сьогодні не знайдено голови. Хоч уряд, поліція, служба безпеки і прокурор (міністерство юстиції) не раз обіцявали повне розслідування смерті Гонґадзе, до сьогодні таке офіційне розслідування не відбулося. Це кидає погане світло на державу і підозріння, що не всі в Україні рівно підлягають законам держави.

Так пригадую Тебе!

(Тетяні)

Слова: Остап Гавалешка

Музика: Мішел Легран

"Windmills of Your Mind"

із фільму

"The Thomas Crown Affair"

Немов віддих полонини,
Наче вітер на верхах,
Немов гомін із долини,
Немов мряку на полях,
Наче сон, що тобі сниться,
Немов бурю у ночі,
Немов дим, що в небі в'ється,
Немов трави у росі,
Немов дотики сніжинки,
Наче капельку дощу,
Немов усмішку дитинки,
Наче молодість мою,
Немов пісню, що пливе,
Мов калину, що цвіте,
Так, ... пригадую Тебе...!

Пісню співається під мелодію
"Windmills of Your Mind". Всі 3
стрічки співається однаково.

Немов чайку в океані,
Наче хвилю на піску,
Немов очі – Богом дані,
Немов ягоду смачну,
Мов волошки серед жита,
Немов маки у полях,
Наче зорями укритий
Чарівний чумацький шлях,
Немов ключик журавлиний,
Що зникає в даліні,
Мов струмочок у долині,
Немов ніжні солов'ї,
Наче сонце золоте,
Немов щастя молоде,
Так, ... пригадую Тебе...!

ДУСНА

Немов хмари Чорногори,
Немов гомін із степу,
Мов бурхливе Чорне море,
Мов молитву лісову,
Немов пісню колискову,
Наче соняшне тепло,
Немов Мамину розмову,
Немов Батьківське село,
Немов мрію, що снується
Навкруг серця і душі,
Мов годину, яка б'ється
Безупинно на стіні! ...

(повторення)

Немов дотики сніжинки,
Наче капельку дощу,
Немов усмішку дитинки,
Наче молодість мою,
Немов пісню, що пливе,
Мов калину, що цвіте,
Так, ... пригадую Тебе...!

Автор пісні пл. сен. Остап Гавалешка,
Вінніпег, Канада

Зате 28 листопада 2000 р. оприлюднено записи зроблені на аудіо-касетах в робочому кабінеті президента Кучми. На аудіо-записах можна чути дискусію між президентом і іншими членами уряду, які обговорюють як позбутися Гонгадзе.

Записи секретно зробив майор Микола Мельниченко, який працював при президентській охороні і мав доступ до робочого кабінету президента. Майор Мельниченко тепер перебуває в Америці.

До сьогодні не устійнено, хто вбив Гонгадзе. Його мама, друзі, організації журналістів такі як Репортери без кордонів (*Reportiers sans frontiers*) і вдова, п-і Мирослава Гонгадзе, працюють над тим, щоб Верховна Рада України провела безсторонне розслідування смерті Георгія Гонгадзе.

Справа пов'язана із загибеллю Гонгадзе — також справа свободи слова в Україні. Конституція України, подібно як інші Конституції демократичних держав,

забезпечує свободу слова. Зате деякі власті в Україні, не додержуються вимог Конституції і стараються обмежити ту свободу. В Україні зродився рух опозиції до президента і його адміністрації. Цей рух вимагає, щоб влада України придержувалася законів держави.

Більше інформації про справу Гонгадзе можна довідатися за адресою: www.gongadze.org. Або на сайті, який заснував Гонгадзе — www.pravda.com.ua.

По Україні

ЯК МИ ЖИВЕМО...

ПОЇЗДИ? ТРАМВАЇ? АВТОБУСИ? ЕЛЕКТРИЧКИ? Як добираються люди туди, куди їм потрібно?

В уяві постає переповнений трамвай, де люди відчувають безпосередньо близькість громади, яка дихає вам в потилицю, чий руки у вас в кишені, на голові чи ще де куди вони там замандрують. Але трамвай це не тільки засіб пересування, це місце, де дідусі і хлопці можуть позалицятися до дівчат, можна висловити свої політичні думки.

Рано, ти тільки 10 хвилин тому прокинувся, але вже в трамваї, бо запізнився на пару і що ти чуєш? Молодь деградує, вона п'є алкоголь, а там наркотики, курять цигарки і там наркотики — суцільна деградація.

Якби не був переповнений трамвай, там завжди пройде кондуктор, який нагримить на тебе, бо ти довго дістаєш гроші, не кажеш який квиток ти хочеш і таке інше. (квитки студентські пів ціни і 45 копійок.) Проте молоді таки вдається не платити в трамваях. Спершу треба зайти в той кінець трамваю, де нема кондуктора, а поки він дійде, встигаєш вибігти і забігти в інший кінець і так, що зупинки. (Хоч роблять це не всі, бо інші розуміють, що державі потрібно забезпечити транспортацію). Від трамваїв не дуже відрізняються тролейбуси, хіба що в них нема рейок.

Звичайно можна скористатись пежем: швидше, дорожче, людей стільки проте ж нема кондуктора. Тепер, коли водії не видають квитків, вони не можуть довести, що ти не платив гроші. (Пежо — маршрутні таксі проїзд у двічі дорожче за трамвай і тролейбус).

В години пік найкраще користуватись власним автомобілем, але в нас авто вважається не засобом пересування, а розкішшю або способом заробити гроші. (Година піку — Час коли студенти, працюючі добираються до своїх учбових закладів, місць праці 7-9 год і 15-18 год.)

**...в нас авто
вважається
не засобом
пересування
а розкішшю...**

Є ще транспорт далекого сполучення — ті ж самі пежо, які з'єднують недалекі міста, проте в них місця тільки сиджені і вартують біля 5-6 гривень, якщо стати така ціна. В гори пластуни, як правило, їдуть електричками. Електричка — це великий трамвай, де жодного комфорту — дерев'яні лавки, після сидіння на яких ломить спину. Оплата залежна від хитрості. Якщо далеко — купуєш квиток до найближчої станції, а потім платиш менше, якщо платиш взагалі. (В народі електрички називають ковбойки. В них сидження дерев'яні, а зовнішні двері відчиняються в ручну, тобто на ходу, можеш вискочити або вскочити).

Проте від недавня в нас з'явилися нові, м'які електрички, з телевізорами, вагонами для дітей, які коштують не набагато більше. Відповідно люди ладні платити більше, аби їхати зручно і спокійно. Будеш мати надію, що скоро всі наші електрички будуть такими.

Поїзд це воістину студентський вид транспорту, адже студенти їздять за

півціни і щовихідних. Вагон, де їде студентство, завжди сповнений гамору і сміху. Ці кілька годин це свято, попри всі незручності. Спершу естафета аби зайняли зручні місця в загальному вагоні. Зазвичай займають один або два 'купе' куди втрамбується багато людей. Вони швидко знайомлюються і стають друзями. Проте поїзд це ще і одна з частин життя перекупок, які

преїжджають з базару на базар зі своїми торбами, перераховують гроші і перекупувають речі. Саме тому в народі існує думка, що найоб'ємнішим є Чернівецький поїзд, в котрому вміщується безліч сумок, в яких міститься все на світі.

Тож щасливої дороги!

пл. розв. Оля Герус, кур. ім. О. Пчілки,
Львів

Якою є УКРАЇНСЬКА КУХНЯ? Чи варта зберігати традиції УКРАЇНСЬКОЇ КУХНІ?

Вареники

Людина живе не для того, щоб їсти, але їсть для того, щоб жити.

Кулінарія — одне з найдавніших мистецтв світу. Відмінність в харчуванні окремих осіб, родів і народів, складає певну систему раціонального харчування, яка стає однією з галузок дерева національної кухні.

Українська кухня формувалася на основі народних традицій, які виходили із джерел селянської, міщанської і дворянської — 'панської' — кухонь. В українців основними заняттями споконвіку було землеробство та скотарство. Тому до складу їжі наших предків входили пшениця, ячмінь і просо, а також молоко, м'ясо та риба.

Селянська кухня визначалася своєю простотою, бо використовувала продукти які мало село — овочі, фрукти і, рідко, м'ясо. У міщанській кухні застосовували вже різні смакові приправи. Дворянська кухня — то вже страви були вишукані — виставні. Подавали різні сорти м'яса, добірні десерти, вина.

Відмінною рисою української кухні є

великий асортимент здорових і смачних страв. Український борщ, голубці, вареники з сиром — оспівані в піснях, знані у всьому світі. Славиться і печиво — колачі, паски, баби, медівники. Чимало страв української кухні стають в один ряд із найкращими витворами багатьох народів світу.

Велику увагу приділяють на Україні і на Прикарпатті виробам з дріжджового пшеничного тіста. Це — обрядовий хліб, який у різних районах має різні назви: круглої форми — 'колач', продовгастої — 'струця', яку перед випіканням посипають маком. Та ще випікають весільний 'колач', який називають 'короваєм'. Поширені різні печива з меду — медівнички, медовики, з маку — маківники, завиванці з яблуками, повидлом. Традиційними були і є пампушки, чи пампухи з дріжджового тіста.

Традиційне приготування та споживання обрядових страв, на переконання пращурів, є не лише задатком

Куття

здоров'я та добробуту роду (народу), але й заporукою в усьому суспільстві і бутті в цілому. Невиконання давніх звичаїв вважається великим гріхом. Всі негаразди, що стають поміж людьми, є наслідком забуття звичаїв предків. Отже, харчування людини не може бути довільним. Неабияка увага приділялася порядку харчування впродовж дня. Давня народна мудрість говорить: прокидайся в 6-й, снідай о 10-й, обідай о 18-й, лягай спати о 22-й — проживеш довго і при доброму здоров'ї. Їжа справляє неабиякий вплив на характер людини і навіть на її свідомість та світогляд.

Кожен народ гордиться своїми стравами, адже це теж своєрідний витвір народної майстерності. Українська кухня оригінальна за смаком і різноманітна. Ми не повинні забувати її традицій, зберегти для поколінь.

Оксана Федущак, Івано-Франківське

Довга подорож літаком, мікро-автобусом, поїздом та маршруткою і нарешті доїхали до пластової домівки в Стрию. Цікаво що в Стрию більше діяльних пластунів як в цілій Австралії! Там ми зареєструвалися на *Золоту Булаву* (ЗБ). Після реєстрації ми (тобто Симон Когут, Антон Анін, Галина Данилюк, та я — Андрій Радіон) повечеряли і пішли 45 хвилин з усіма речами до місця нічлігу — шкільної залі в місті. Нас розділили по гуртках і ми дістали перше завдання — запланувати будову таборових споруд. Ранком автобусами ми поїхали на площу, де ми таборували 10 днів.

Першим заняттям був тереновий біг, а потім кожний гурток мав збудувати одну таборову споруду — лятрину, браму, дошку оголошень, баню чи щоглу — і мусів зробити собі: кухню, два столи, вогнище для виготовлення їжі, місце на посуду, яму на відпадки, колоди на сидження і окреме місце на вогник. На 'вільний час' нам дали додаткові завдання: будівлю мостів, стежок, сходів, ватер, тощо.

Наш підтабір складався із 33 юнаків і від 6 до 12 членів булави. Ми ділилися на гуртки по 6 чи 7 осіб. В хлоп'ячому таборі було 5 учасників та 2-ох в булаві які приїхали з-поза України. Всі інші на таборі були з України.

ЗБ — вишкільний табір, який приготував провідників для дальшої праці в Пласті та в суспільстві. Абсолютно все, що ми робили на таборі, точувалося.

Кожного дня була така програма: вставання, руханка, перевірка шатер та одностроїв, відкриття дня, сніданок, заняття — тобто: гутірки, біги, спів, впоряд, плянування, тощо. Тоді був обід, далі заняття, 'організоване' дозвілля, футбол чи закінчення завдань, вечора, обговорення дня, точкування, гурткові вогники чи таборові ватри чи спільні ватри з дівчатами, нічна тиша.

В кожному гуртку, після обговорення, вибирали провід на наступний день:

Цікаво, що в Стрию більше діяльних пластунів як в цілій Австралії!

Перші австралійці на ЗБ: (зліва) Симон Когут, Галина Данилюк, Антон Анін, Андрій Радіон.

гурткового, інтенданта та гурткового писаря. Кожний гурток мав свого виховника який помагав гурткові в потребі. Декілька разів на таборі кожний гурток був черговим — відповідав за чистоту табору, стійку, будування ватри, тощо. Гуртковий чергового гуртка ставав бунчужним, гуртковий писар ставав головним писарем та інтендант ставав таборовим інтендантом. Були вибрані хорунжі які мали важливу роботу — підносити і спускати кілька разів на день прапор, тому що дощ часто починав і переставав.

Таборова програма була різноманітна і цікава. Були гутірки на такі теми: три головні обов'язки пластуна, самовиховання, принципи плянування, сходи ради гурткових, пластовий впоряд, як проводити гутірку, провідництво, комунікація, ватри й вогники, творчість, полагодження конфліктів, переговори та інші. В програмі табору ще були: дебат, плянування точки програми і тоді її виконання (одноденна мандрівка, спільна вечора з дівчатами, лисячий біг, тереновий біг, спортовий змаг), прогулька до церкви на Службу Божу в неділю, спільні ватри (історична, обрядова, весела), урочисті ватри під-

табору, та нічний алярм в останню ніч і змаг знайти кусок прапора ЮМПЗ (який причіпали на ватрі відкриття).

Це був (мені) тяжкий табір не лише фізично, а також морально і інтелектуально. Взагалі табір мені сподобався, окрім погоди: дощ майже не переставав!

Пл. уч. Андрій Радіон, Сідней.

Гурток ч. 3 на ЗБ: (зізду) А.Радіон, А.Стойко, Р.Шулик, Р.Кольцо, О.Губин, Ю.Мартинюк.

ПОВСТАНСЬКА ТЕРЕНІВКА

В жовтні 2002 року всі свідомі українці відзначали 60-ту річницю з часу утворення УПА. Не залишались осторонь і пластуни Івано-Франківська. Вони взяли участь у смолоскипному поході до місця поховання воїнів визвольних змагань та стали учасниками теренової гри.

Надзвичайно цікавою була теренова гра, що відбулась на терені мальовничих Вовчинецьких гір поблизу міста. Ще з давніх часів люди ховались в цій природній фортеці з вапняку та лісу від набігів чужинських орд; в ній проводились вишкільні табори УПА в середині 1940-их років. Для того, щоб юнацтво не тільки побавилось в грі, а й ґрунтовно познайомилось з історією УПА, кожен юнацький гурток готував повстанські пісні, вивчав життєписи командирів УПА.

Чудового осіннього дня, коли яскраво світить сонце, у полях гуляє вітер, а листя вже жовте; розпочалась теренівка. Її учасниками стали члени 22, 27, 49, 59 куренів УПУ та самостійного гуртка *Альбатроси*.

Комендантом акції був ст. пл. скоб Андрій Чемеринський, а бунтужним — ст.пл. Р. Марцінків. Всі учасники були поділені на "повстанців", "радянських прикордонників", "польську сторожу кордону", "загони НКВС". Завдання повстанців полягало в перенесенні пакету з таємною інформацією до "Закордонного Проводу ОУН". Таким чином, на практиці "повстанці" змогли відчувати себе в якості "рейдуєчих загонів УПА". Пластове знан зробило

своє — після тяжких боїв і пересувань по ворожій території, "повстанці" виконали завдання. Всі учасники гри були відзначені ласощами.

По завершенні гри, комендант біля символічної могили УПА, розповів присутнім про бойові дії, що відбувались на терені Вовчинецьких гір в 1943-50 их роках. А потім була ватра. Ми

співали повстанських пісень, розповідали історії своїх родин про участь у визвольній боротьбі, жартували. Додому повертались в темряві, неодноразово блукали, але повернулись задоволені. Настрою учасникам додав весь час наш фотокореспондент — Богдан Яцишин зі Львова.

ст. пл. скоб А. Чемеринський, СМ

60 - ЛІТТЯ

УПА

О Р Л И К І Я Д А

В листопаді 2002 року відбулася 10-та ОРЛИКІЯДА в Україні (в Америці того року відбулася 42-га ОРЛИКІЯДА). Змаги в Україні відзначаються творчістю і різноманітністю виступів, які привозять загони — цього року до Києва. Тема була: *Життя в Пласті, життя в поезії*. Фото Богдана Яцишина навіть не потребують підписів — в них дуже ясно, що наші друзі в Україні — творчі, мають гумор, і вміють забавлятися.

На фото:

1. Конкурс на гетьманича. 2. Мистецький виступ кур. О. Басараб;
3. Юначка кур. К. Зарицької 4. юначка кур. К. Зарицької;
5. На виступі Марійки Бурмаки;
6. Виступ кур. Р. Купчинського;
7. Оплескують мистецький виступ;
8. Курінь Олени Пчілки;
9. Члени публіки;
10. Мистецький виступ загону із Косова;
11. пл. сен. Рената Кость-Гарматій іменує Гетьманівну — пл. розв. Олену Лисенко з Донецька; 12. Виступ Марійки Бурмаки.

ОРЛИКІЯДА

В листопаді 2002 року відбулася 10-та ОРЛИКІЯДА в Україні (в Америці того року відбулася 42-га ОРЛИКІЯДА). Змаги в Україні відзначаються творчістю і різноманітністю виступів, які привозять загони — цього року до Києва. Тема була: *Життя в Пласті, життя в поезії*. Фото Богдана Яцишина навіть не потребують підписів — в них дуже ясно, що наші друзі в Україні — творчі, мають гумор, і вміють забавлятися.

ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА У ЛЬВОВІ

Традиційна
листопадова теренівка
для юнацтва
по вулицях міста.

1. Перед міською радою (Ратуша)
 2. На площі Ринок: (зліва) геть. вір. Аня Скоропад, юнацтво куренів ім. П. Орлика, ім. О. Пчілки і ім. О. Степанів.
 3. Кошовий Микола Музакон.
 4. Під мурами Львова – кур. ім. Олени Пчілки.
 5. Теренова гра: на тощі.
 6. На площі Ринок.
 7. Читають вислід теренової гри.
- (Всі фото Богдана Яцишина)

ЗНАЧЕННЯ 1-го ЛИСТОПАДА для ПЛАСТУНІВ

День 1-го листопада 1918 року — день коли українські війська, під проводом Українських Січових Стрільців, зайняли місто Львів. Це день коли проголошено Західню Українську Народню Республіку (ЗУНР).

Пласт тоді ще був молодого організацією, але не один пластун брав участь в акціях у Львові. І тому цей день пластуни відзначають спеціальною програмою — апелем, теренівкою чи маршем — які символічно відтворюють події 1-го листопада 1918 р.

Коли відродився Пласт в Україні в 1989 році, в місті Львові також відродилася традиція пластового листопадового свята. Почали організувати марші і теренівки по місті. Але ці теренівки чи марші не були тільки символічними, бо пластуни могли відвідувати ті самі місця, які були частиною Листопадового зриву 1918 р.

ПЕРЕПОХОВАННЯ

В день 1-го листопада 2002 відбулося святочне перепоховання на Личаківському цвинтарі у Львові прах Дмитра Вітовського. Він був сотником Українських Січових Стрільців і головою Військового Комітету в день 1-го листопада 1918 р. Вітовський був членом уряду ЗУНР і загинув в 1919 році коли його літак розбився над Німеччиною.

Поховано також прах Євгена Петрушевича який в 1918 році очолив уряд ЗУНР — був його Президентом. До війни, Петрушевич був послом в австрійському парламенті у Відні де заступав українську справу. До 1940-го року, він жив у Берліні де був похований.

Щоб вшанувати пам'ять героїв і провідників Листопадового чину, на перепоховання пластуни принесли свої вінки (дивись фото Богдана Яцишина).

УЯВА МОЛОДІ В УКРАЇНІ ПРО МОЛОДЬ НА ЗАХОДІ

Цікавить Тебе, що думає молодь в Україні про молодь на Заході? Станіслав із гуртка Альбатроси, станиці Івано-Франківськ, спитав своїх друзів і ось, що вони сказали.

Молодість — це пора, коли людина тільки починає усвідомлювати і відповідати за свої вчинки. Це пора розкутості і неочікуваності. Цікаво чи наша молодь подібна до Західної молоді і взагалі — яка ця Західна молодь? З цим запитанням я звернувся до учнів та студентів Івано-Франківська. Давайте обміркуємо їхні відповіді на запитання: *Яка Твоя уява про молодь на Заході?*

Олександр, 16 років. Молодь не закомплексована, з почуттям гідності і націоналізму, дружна. Круто і безтурботно живуть, ставляться з розумінням до батьків, люблять природу.

Віталік, 16 р. Ставлюся позитивно до однолітків із Заходу і хочу, щоб більше було таких на Західній Україні. Подобається в них розкутість і відчуття плину життя і влади в руках.

Оксана, 15 р. Ставлюся неоднозначно. Деякі бувають класні, деякі бувають погані.

Люда, 15 р. Вона крута, безкомплексна тому, що багато з них курять і п'ють спиртні напої.

Галя, 15 р. Нормальні люди. Проводять час, як ми, але трохи розбещені.

Іван, 15 р. Вони розкомплексовані, роблять все наперекір своїм батькам, все хочуть спробувати, а зате вчитися не хочуть. І найголовніше — живуть вони безтурботно (хоча достовірно стверджувати я не можу).

Ігор, 15 р. Дуже багато собі дозволяють. Погане виховання, але почуття гідності і націоналізму мають велике. Дуже легкі в них умови життя. Багато шкідливих звичок.

Марта, 15 р. Всі вони нормальні, але трохи розкуті. У них відсутні моральні цінності. Дуже спонтанні, несамостійні.

Сергій, 16 р. Можна сказати одне. Їм на Заході живеться добре. Батьки не тиснуть, кожен відповідає сам за свої вчинки.

Від себе можу додати тільки те, що молодь взагалі, по своїй суті неоднозначна, незалежно від країни проживання. А шкідливі звички для неї в цьому віці дуже характерні, адже хочеться спробувати всього. До того ж ми не маємо права їх засуджувати тому, що ми не знаємо, що для них правильно, а що ні. Незважаючи на те, що українська молодь знає багато про своїх однолітків із Заходу, треба враховувати те, що знання ці здобуті з екранів телевізорів. Тільки одиниці знають, як там насправді.

пл. уч. Станіслав Провальник

МАЛЕНЬКИЙ СЛОВНИК СУЧАСНОЇ МОВИ

крутий, круто — в достатку, розкішно
розкуті, розкутості — свободні, вільні
неочікуваності — без думання наперед
закомплексована — напружена
без комплексів — без відчуття натиску
відчуття плину життя — нічого не турбує, все можливе
неоднозначна — не всі такі самі
класна — чудова
розбещена — на має міри, розпещена

ВІННІПЕГ, КАНАДА

Наталія Каргунт доїжджає до озера.

Зимова прогулянка

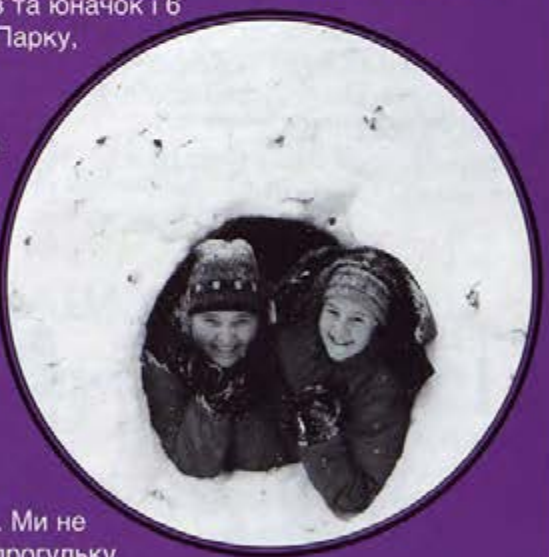
Юначки 2-го кур. ім. княгині Ольги та юнаки 7-го кур. ім. Святослава Завойовника поїхали на зимову прогулянку 28-29 грудня 2002. Всіх разом нас було 23 юнаків та юначок і 6 виховників. Ми поїхали на пластову оселю в Українському Парку, недалеко містечка Гімлі над Вінніпезьким озером. Ми були дуже задоволені, що виїхали з хати на природу. Погода була знаменита.

Як тільки ми приїхали, ми згорнули сніг у великі купи, щоб на другий день збудувати хатки квінзі. Ми всі привезли лещата (лижі) і вчилися та вправляли стояти і ходити у них.

Коли ми набрали відваги, то рушили на озеро. Нам було трошки страшно гнатися на лижах по озері бо воно таке величезне. Ми не йшли від берега до берега. Ми знали, що лід досить грубий тому що ми бачили багато *skidoos* далеко на середині озера. Ми спускалися по маленькому горбочку і це нам дуже подобалося. Вечером ми грали футбол у снігу і в темноті.

На другий день ми вибудували наші квінзіз з нагорненого снігу. Нас здивувало що у них так багато місця і що так тепло. Нам було жаль відїжджати додому та лишати чудову зимову природу і наші будівлі. Ми не можемо дочекатися до наступного року, щоб знову поїхати на таку прогулянку.

пл. прих. Наталія Каргунт і Марта Мащак, гурток Зозулені Черевички

Табір на озері.

Наталія Каргунт і Марта Мащак збудували квінзі.

В грудні минулого року, до Монреалю приїхала подруга Ольга Кузьмович — журналіст і довголітний дописувач до української американської газети *Свободи*. Вона виступила на літературному вечорі, який zorganizувала українська громада. Про цей вечір, так писала газета *Свобода*: "...приємною несподіванкою для гостей була участь групи пластунів з Монреалю під проводом юначки Мелодії Сербин, що прочитала фейлетон О-КИ з гумором і вмінням." О-КА — це псевдо подруга Ольги у *Свободі*. Пластуни знають подругу Ольгу як редактор *Юнака* (1968-1992) (На фото: подруга Ольга Кузьмович із пластунами Монреалю).

До Монреалю 22 лютого ц.р. загостив Любомир Кардинал Гузар, голова Української Католицької Церкви і Верховний Архієпископ України. В церкві Успення пресвятої Богородиці його вітала молодь Монреалю. На фото: пластуни (зліва) і СУМівці (справа) перед іконостасом церкви. Посередині — владика Кардинал Гузар і єпископ владика Корнелій Пасічний.

ТОРОНТО, КАНАДА

Пластуни Торонта також вітали Кардинала Гузара у своєму місті. Кардинал відвідував школи, українські установи і був на вечері із членами парафії церкви св. о. Миколая. Кардинал Гузар — довголітний пластун, член куреня *Червона Калина*. Він загостив на Крайові Пластові Наради Канади, які відбувалися в Торонті в час його відвідин. Кардиналові подаровано сучасні пластові видання — журнали *Юнак* і *Готуйсь* і книжку *Пластовий Довідник*.

(На фото: юнацтво-представники 4-го, 10-го, 3-го і 11-го куренів перед іконостасом церкви св. о. Миколая із владикою Гузарем і єпископом владикою Корнелієм Пасічним. Біля кардинала — пл. сен. Богдан Колос, станичний Торонта).

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ЗСА

Цього року, станиця у Філядельфії відбула свою традиційну пластову свічку 11 січня. Перший раз під час свічки виступив гурток юнацтва з вертепом. Після свічки цей гурт юнацтва поїхав відвідати Преосвященішого Архiepіскопа Митрополита Стефана Сороку та єпископа емеритуса Володимира Паску. Митрополит та єпископ дуже тепло прийняли нашу пластову молодь.

На фото: под. Лариса Гудь, Андрій Зварич (жид), Юля Книгницька, Роман Чайківський, Наталка Тарасюк (пастушки), Аруся Воттерс (ангел), Андрій Гарасевич (Ірод), Гануся Цвіль (біда), Алекс Книгницький (чорт), Лариса Ставнича (смерть)

Вертеп — це давня форма театральної драми, яка залишилася частиною народної різдвяної традиції. Вертепна драма є інсценізація Різдва Христового із рисами побутового українського життя. Перші вертепні драми в 16-му столітті були виконані у формі лялькового театру. У 20-му столітті вертепна дія відродилася у формі "живого вертепу," виконана колядниками, переодягненими в костюми даних постатей. Цю традицію продовжуємо в 21-му столітті. Пластуни можуть ставити вертеп по домах із колядою, або на традиційній пластовій різдвяній свічці.

(подала ст. пл. Лариса Гудь)

ТОРОНТО, КАНАДА

НАТАЛЯ ТЕРПЛЯК

членка гурта Мари 4-го кур ім. Лесі Українки одержала почесний ступінь гетьманської пластунки вірлиці 5-го січня, 2003 року.

Від 1998 року, Наталя є сестручкою — роїв Соловейки і Горобчики, і працює на таборах новачок. Вона підготувала програму новачкового табору в 2002 році і була на ньому бунчужною. Наталя була активною членкою свого куреня, виконувала діловодство гурткової, члена курінного проводу і курінною. Одержала III (два рази) і IV відзначення. Наталя тепер — студентом біології в університеті МкМастер в Гамільтоні.

На фото: Наталя із сестрою Танею (зліва) і батьками — пл. сен. Христею і Леонідом Терпляками.

ГЕТЬМАНСЬКА ПЛАСТУНКА ВІРЛИЦЯ

ЮНАК — журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Юнака. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріяли до цього числа подали: пл. розв. Олег Литвин, пл. розв. Володимир Шипівдач, пл. уч. Адя Шморгун, пл. розв. Нічка Сус, пл. розв. Оля Герус, пл. розв. Оксана Федущак, пл. уч. Андрій Радіон, пл. уч. Станіслав Провальник, пл. прих. Наталя Кругут, пл. прих. Марта Мащак, ст. пл. Богдан Яцишин, ст. пл. Маркіян Микитюк, ст. пл. Сергій Летенко, ст. пл. Марко Мармаш, ст. пл. Таля Гудь, ст. пл. скоб Андрій Чемеринський, ст. пл. Лариса Гудь, пл. сен. Катруся Долишна, пл. сен. Данило Даревич, пл. сен. Остап Гавалешка, пл. сен. Юрій Савчин, пл. сен. Богдан Колос, Олена Ніколаєнко.

Пожертви на Фонд ЮНАК-а

ЮНАК щиро дякує Українській Народній Касі (*La caisse populaire Ukrainienne de Montreal*) і директорові Ярославові Чолієві за даток в сумі \$100 на фонд ЮНАК-а.

Обкладинка

Нову обкладинку до цього числа підготував ст. пл. Данило Луців. В роках 1997–1999, Данило працював над макетуванням Юнака (він відповідав за оба числа про ЮМПЗ в Манітобі). Данило далі займається комп'ютерною графікою. Він підготував число 1/2003 *Готуйсь*).

Гості з Австралії

До Юнак-а в березні ц.р. загостили старші пластуни Грищук Хутів і Олесь Дехнич з Австралії — в дорозі з ЮМПЗ додому. Переїхали Україну і Європу, ще плянували помандрувати по Америці й Канаді та виїхати 7-го квітня до Австралії — 9 місяців після того, як залишили Сідней на ЮМПЗ! Обіцяли прислати допис і фото із своїх мандрів по світі.

Юнак для Виховників

250 сторінок матеріалів із Юнаків 1/1995 до 4/2002 можна замовити в редакції
Канада: \$15 (кан)
ЗСА: \$15 (амер)
Інші краї: \$15 (амер)
(включає Додаток ч.1 і ч.2)

Відповіді

Знайди композиторів! Між нотами на внутрішній задній обкладинці заховані композитори в такому порядку (оберни сторінку):

АНТОН РАДІОНОВИЧ
АЛЕКСАНДР ВЕЛІЧ
МІКОЛА ЛІСЕНКО
МІКОЛА СКОРЯК
ДЕНІС СІНІНСЬКИЙ

ДІМИТРО БОРТИНЬСЬКИЙ
СТАНІСЛАВ ЛЮДКЕВИЧ
ВІКТОР ВАЛІЙ
МІКОЛА ЛЕОНТОВИЧ
ВАСИЛЬ ВАРВІНСЬКИЙ

ЗНАЙДИ КОМПОЗИТОРІВ!

В дописі ІСТОРІЯ ПЛАСТУ (ст.4) ви дізналися про пластунів і композитора Миколу Колессу. Внизу між нотами заховані інші композитори — подано частину першого ім'я і під нею — частину прізвища 10-ох українських композиторів. По-середині — список всіх 10 композиторів. Чи можете їх відчитати? (приклад: перша пара букв МИТ і НЯН — захований композитор ДМИТРО БОРТНЯНСЬКИЙ). Цю гру можна грати на сходинках як змаг на час! (Відповіді на ст. 24)

МИТ	Ук	НТІ
НЯН	раїнські	УДН
	композитори	
	Дмитро	
НИС	Бортнянський	РТЕ
ЕВИ	Артем Ведель	ДЕЛ
	Микола	
	Лисенко	
	Микола	
ІРК	Леонтович	
АЛЕ	Василь	ИКО
	Барвінський	ИСЕ
	Денис	
КОЛ	Січинський	
ЕОН	Станислав	ИРО
	Людкевич	ОРИ
	Мирослав	
	Скорик	
АСИ	Антін	
ВІН	Рудницький	ЕНИ
	Вірко Балея	ИНС

TRIACT

